

Werk in onderzoek:

Jacqueline Langius

In deze rubriek vertellen diëtisten hoe zij na de opleiding Voeding & Diëtetiek hun loopbaan vormgaven en via een onderzoekstraject promoveerden. Aan het woord is Jacqueline Langius, hoofddocent en senior onderzoeker bij de Haagse Hogeschool.

Wat was je eerste baan?

Na mijn studie kon ik direct aan de slag in het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). Ik liep daar stage en nog voordat ik afgestudeerd was, vroegen ze of ik tijdelijk wilde invallen. Uiteindelijk heb ik anderhalf jaar non-stop als invalkracht gewerkt waarna ik vast in dienst kon komen. Een hele mooie tijd waarin ik ervaring opdeed op veel verschillende afdelingen, van kindergeneeskunde tot hematologie. Enorm leerzaam om je steeds weer te verdiepen in nieuwe voedingsvraagstukken. Die brede belangstelling is altijd gebleven. Na bijna tien jaar werd ik gevraagd of ik wilde solliciteren als leidinggevende in het toenmalige VU medisch centrum. Daar werkte ik aan de academisering van de diëtetiek, samen met prof. Marian de van der Schueren.

Waarom wilde je diëtist worden?

Ik studeerde eerst een jaar chemie, omdat ik op de middelbare school scheikunde leuk vond. Maar tijdens die studie vond ik het rekenen aan moleculen te ver van de praktijk. Wat ik wel interessant vond, waren maatschappelijke projecten zoals sulfiet in wijn. Voeding had altijd al mijn interesse en ik kon me gelukkig nog als allerlaatste student inschrijven bij de opleiding Voeding en Diëtetiek in Amsterdam.

Wat vind je leuk aan het vak van diëtist?

Voeding is zo belangrijk! Het levert de basisingrediënten voor alle processen in het lichaam. Gezonde voeding is voorwaardelijk voor een goede gezondheid en herstel bij ziekte. De complexiteit van voeding en metabolisme, de uitdagingen bij gedragsverandering en de huidige digitale mogelijkheden maken het vak super interessant. En het mooiste is dat je echt iets kunt betekenen voor mensen.

Waarom ben je onderzoek gaan doen?

Onderzoek loopt als een rode draad door mijn leven. Al tijdens mijn studie was ik geïnteresseerd in onderzoek. In plaats van een 3e-jaars keukenstage, destijds gebruikelijk, liep ik stage bij het RIVM. Naast mijn studie had ik bijbaantjes als

enquêteur, databasebeheerder en interviewer voor onder andere de Nederlandse voedselconsumptiepeiling.

In het LUMC werd ik ook direct betrokken bij voedselconsumptieonderzoek en later ontwikkelde ik speciale testmaaltijden voor onderzoek naar darmhormonen. Ik deed mee aan grote interventiestudies en uiteindelijk had ik eigen onderzoeksprojecten. Ook binnen de patiëntenzorg was ik altijd met onderzoek bezig. Ik ontwikkelde bijvoorbeeld klachtenvragenlijsten om objectief te kunnen evalueren wat het effect van mijn behandeling was. En vragen uit de praktijk hebben me vaak aangezet om in de literatuur te duiken. Ik voltooide een post-hbo-opleiding Onderzoek, een voorloper van een master.

Bij het VUmc werkte ik als leidinggevende aan het evidence based werken van de diëtisten en begeleidde ik hen met hun onderzoek. Ik ben toen ook met het onderzoek gestart dat later mijn promotietraject zou worden.

Wanneer en waarom nam je de beslissing om te promoveren?

Toen ik eenmaal mijn eerste artikel had gepubliceerd in een goed internationaal tijdschrift en ik meerdere ideeën had voor vervolgonderzoek, heb ik bewust voor het promotietraject gekozen en prof. René Leemans gevraagd als promotor. Daarna zijn ook prof. Peter Weijs en prof. Mark Kramer aangesloten. Mijn promotietraject was geen standaard traject

Dr. Jacqueline Langius

waarbij je solliciteert op een promotieplaats en binnen vier jaar het onderzoek uitvoert dat is bedacht. Ik gaf vooral zelf richting aan de promotie omdat er veel vragen lagen vanuit de praktijk. Het betekende ook dat ik zelf subsidies moest werven om het onderzoek te financieren. Dat was niet de gemakkelijkste weg, maar wel bijzonder leerzaam.

Wat heb je onderzocht?

In mijn promotieonderzoek deed ik onderzoek naar de oorzaken, de gevolgen en de behandelmogelijkheden van ondervoeding bij mensen met hoofd-halskanker. Ik onderzocht bij een zeer grote groep patiënten of er een verband was tussen ondervoeding tijdens de bestralingsperiode en achteruitgang in de kwaliteit van leven en overleving. Vervolgens heb ik de effectiviteit onderzocht van gepersonaliseerde diëtbehandeling en een praktische beslisboom gemaakt om te voorspellen welke patiënten het meeste kans hebben op ondervoeding.

Wat zijn de voor- en nadelen van promoveren?

Promotieonderzoek biedt de kans om je te verdiepen in een specifiek thema en daarin veel expertise op te bouwen. Het is heel mooi om bij te dragen aan kennisontwikkeling, aan innovatie van het vak en de behandeling van patiënten. Promoveren kost wel veel (vrije) tijd en als je het moet combineren met andere werkzaamheden vraagt het goede afbakening van taken.

Welke functie vervul je nu?

Ik ben momenteel hoofddocent bij de Haagse Hogeschool, zowel binnen de opleiding Voeding en Diëtetiek als binnen het kenniscentrum Health Innovation, lectoraat Revalidatie & Technologie. Tevens ben ik lid van de Gezondheidsraad. Bij de hogeschool kan ik zelf sturing geven aan het werk, waarvoor ik Tonnie van Genugten en Jorit Meesters dankbaar ben. Als hoofddocent richt ik me op het verbinden van onderzoekskwaliteit, praktijkrelevantie en onderwijsinnovatie. Binnen onze opleiding vervul ik hierbij een strategische rol; ik denk actief mee over de koers en neem deel aan besluitvorming. Ik leid praktijkgerichte onderzoeks- en innovatieprojecten en begeleid promovendi en andere collega's in hun (onderzoeks) ontwikkeling. In het onderwijs ligt mijn focus vooral op het begeleiden van afstudeerstudenten en het vernieuwen van het curriculum. Wat mij drijft is het ontwikkelen van kennis die echt iets betekent voor het werkveld en daarin werk ik graag samen.

Wat heeft je promotie je gebracht voor je carrière?

Het onderzoek en het promotietraject hebben me geleerd om nog meer analytisch en strategisch te denken. En in de academische wereld geeft een promotie - het hoogst haalbare opleidingsniveau - een zekere mate van erkenning. Het biedt de mogelijkheid om promovendi te begeleiden en de grote lijnen uit te denken binnen het onderzoek. Dat doe ik heel graag en daar ligt ook mijn kracht.

Wat is je advies aan diëtisten die willen promoveren?

Als je het leuk vindt om de verdieping te zoeken en je hebt de gelegenheid qua tijd, en het doorzettingsvermogen, dan is het zeker een mooie stap om te zetten!

Dr. Jacqueline Langius

Op 4 februari van dit jaar werd het Health Point aan de Haagse Hogeschool feestelijk geopend. Dit is een voedingscoachingspraktijk van studenten, waar ook onderzoek naar digitale en technologische toepassingen wordt gedaan. Het Health Point is een centrale plek waar studenten en medewerkers van de Haagse Hogeschool terecht kunnen voor advies over voeding en gezondheid. Bezoekers kunnen hier hun lichaamssamenstelling laten meten. Als een dieetadvies noodzakelijk is, worden bezoekers doorverwezen naar een diëtist in hun eigen woonplaats.